

J. D. SALINGER

BEN BU DÜNYADAYIM
AMA BU DÜNYADAN
DEĞİLİM

DEVİRİM HORLU

DESTEK YAYINLARI: 1464
BİYOGRAFİ: 33

**DEVİRİM HORLU / J. D. SALINGER - BEN BU DÜNYADAYIM AMA
BU DÜNYADAN DEĞİLİM**

Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü, yayınevinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

İmtiyaz Sahibi: Yelda Cumalıoğlu
Genel Yayın Yönetmeni: Ertürk Akşun
Yayın Koordinatörü: Özlem Esmegül
Editör: Özlem Esmegül
Son Okuma: Devrim Yalkut
Kapak Tasarım: Tuğçe Budak
Sayfa Düzeni: Cansu Poroy
Sosyal Medya-Grafik: Tuğçe Budak - Mesud Topal

Destek Yayınları: Mayıs 2021
Yayıncı Sertifika No. 13226

ISBN 978-625-441-262-2

© Destek Yayınları
Abdi İpekçi Caddesi No. 31/5 Nişantaşı/İstanbul
Tel. (0) 212 252 22 42
Faks: (0) 212 252 22 43
www.destekdukkani.com
info@destekyayinlari.com
facebook.com/DestekYayinevi
twitter.com/destekyayinlari
instagram.com/destekyayinlari

Deniz Ofset – Çetin Koçak
Sertifika No. 48625
Maltepe Mahallesi
Hastane Yolu Sokak No. 1/6
Zeytinburnu / İstanbul

“KİMSE YOK.
BEN VARIM.
BİR DE KENDİM.”

J. D. SALINGER

BEN BU
DÜNYADAYIM
AMA BU
DÜNYADAN
DEĞİLİM

DEVİRİM HORLU

J. D. Salinger ile bir yolculuk...

Hâlâ dünyanın en çok satan yazarlarından biri olmak, eğer yaşasaydı onu şaşırtmayacağı gibi ilgilendirmeyecekti de. Kuşkusuz ki on yıl önce dünya çapında bir anket yapılırsa ve “Yaşayan en büyük yazar kimdir?” diye sorulsa çoğu insan hiç düşünmeden onun ismini verirdi. Ayrıca o anket şimdi yapılırsa ve soru “Gelmiş geçmiş en büyük yazar kimdir?” diye değiştirilse, onun adını verecek insan sayısı hiç de az olmayacaktır. Buna da aldırış etmezdi muhtemelen. Yazdığı tek roman olan *Çavdar Tarlasında Çocuklar* yediden yetmişe herkesi etkiledi desem yanlış bir tespit yapmış olmam sanıyorum. O, yazdığı tek romanla ve elbette eli kalem tutan herkese ilham veren öyküleriyle, inzivaya çekilip başka bir kitap yayımlatmamasına rağmen dünya edebiyatına adını yazdırmayı başardı.

Amerika'da doğup bir et tüccarı olması gerekiyordu ama o başka bir yere dikmişti gözlerini. Yazmak istiyordu. Okuldan nefret eden çoğu çocuk gibi sanata inanılmaz bir yatkınlığı vardı ve kendini ancak böyle ifade edebileceğine inanıyordu. Bir aktör de olabilirdi ama babası buna engel olmayı başarmıştı. Birçok okula gitti ve ya kovuldu ya da kendi isteğiyle ayrıldı. Askeri eğitim de gördü ama asıl isteğinin bu olmadığını anlaması uzun sürmedi. Annesinin desteğiyle yazarlık eğitimi almaya başladı. Aslına bakılırsa ilk zamanlarda orada da pek parlak sayılmazdı ama bir süre sonra bu işi gerçekten yapmak istediğini fark etti. Madem bu işi yapmak istiyordu, o halde yazdığı öyküleri dergilerde yayımlaması da gerekirdi. Bunun için harekete geçti ama bir türlü kabul ettiremiyordu yazdıklarını editörlere. Çok kızsada vazgeçmeyip göndermeye devam etti öykülerini. Sonra bir dergide çıkmayı başardı ve aralıklarla da olsa yayımlanmaya devam etti.

Bir gün her gencin başına öyle ya da böyle gelen şey onun da başına geldi ve âşık oldu. Artık ismi iyiden iyiye duyulmaya başlayan bu gence karşılık verdi âşık olduğu kız. Her şey yolundayken askere gitmeye karar verdi ve belki de hayatını kökünden değiştirecek bir yolculuğa çıktı. Bir roman yazmasını isteyen eğitmeninin sözünü dinliyordu ancak o askerdeyken İkinci Dünya Savaşı patlak verdi. Normandiya Çıkarılması'na katıldı. Askerlik görevi esnasında âşık olduğu

kadın onu terk edip dönemin en meşhur aktörlerinden biriyle evlendi. Bu onun için büyük bir yıkımdı ama savaştaydı. 299 gün boyunca sıcak çatışmanın içinde kaldı. Bu durumda dahi yazmayı bırakmadı ve romanını bitirdi. Savaş esnasında gördükleri yüzünden sinir krizi geçirdi. Tedavi sonrası evlendi ancak uzun süren bir evlilik olmadı bu.

O süreçte tek istediği bir öykü seçkisinin yayımlanmasıydı. Eğitimci onun kitabını yayımlayacağını söylemişti ama yayıncı bunu kabul etmedi. Bu olaydan sonra aralarındaki ilişki bitti. Savaşta yazdığı romanını yayımlatmak için görüştüğü bir editör roman kahramanına deli deyince çok sinirlenip terk etti orayı. Başka bir yayıncı kitabı yayımladı ve işte o gün hayatı değişti. Kitaba olan ilgi o kadar fazlaydı ki ne yapacağını şaşırды. Zaman zaman önünü kesip “Beni nereden tanıyorsun, hayatımı nasıl yazdın?” diye soranlar oluyordu. Bir kesim romanı göklere çıkarırken başka bir kesim yerden yere vuruyordu. Bu yoğun ilginin ona göre olmadığını anladı ve önce sakinleşmek için mistik inançlara yöneldi. Meditasyonlar tek başına işe yaramayınca münzevi bir hayat sürmeye karar verdi ve küçük bir kasabaya yerleşti. Hiç kitap yayımlamadı. Evlendi, çocukları oldu, boşandı. Zamanının çoğunu yazmaya ayırdı. Bir yandan da onunla tanışmak ya da onun fotoğrafını çekmek isteyenlerle uğraştı. Bir ara başka bir yazarla aşk yaşadı. Aşk yaşadığı kadın ilişkileri bitince onun özel

hayatına göndermeler yapan bir kitap yazdı ve gazetelelere birçok röportaj verdi. İnsanlarla mektuplaştı. Özellikle de genç kadınlarla. Bir gün bu mektuplar açık artırmada satılmak istendi. Salinger'ın bir dostu mektupları yüksek bir ücret vererek aldı ve ona teslim etti. Öz kızı babasıyla ilgili içinde ilginç iddiaların olduğu bir kitap yazdı. Bazı yazarlar onun roman baş kahramanından yola çıkıp kitaplar yazınca hepsiyle davalık oldu. Salinger, tüm bunlarla uğraşırken yazmayı ihmal etmedi hiç. Sonunda iyiden iyiye yaşlanan kalbi yoruldu ve yaşama veda etti.

O, yaşarken de öldükten sonra da sürekli konuşulup tartışılan nadir yazarlardan biri. Salinger üzerine yazmaksa tarifi zor bir deneyim. Elinizdeki kitap sadece onun nasıl yaşadığını değil aynı zamanda neler hissettiğini anlamanız için de kaleme alındı. Elbette kimse kimsenin neler hissettiğini tam olarak bilemez ancak bunu denemek bile önemli bir tecrübe. Salinger'ın münzevi bir yaşam sürmeyi tercih etmesi ve bu tercih sonrası bir daha kitap yayımlatmaması insanların ilgisinden hoşlanmıyor olmasından kaynaklanıyordu. Öte yandan bana kalırsa bunun diğer bir sebebi de kendini, şu edebiyatçıların dillerine pelesenk ettikleri "sıradan insanlar"dan biri olarak görmesi ve onlar gibi yaşayıp ölmek istemesiydi. Çoğumuzun en basit kararları dahi sürdüremediği bir dönemde, maddi olarak hiçbir sıkıntısı olmayan ve milyonlarca insan tarafından sevilen birinin, tercih ettiği yaşam

biçimini hiç taviz vermeden sürdürebilmesi tek başına takdire şayan. O sadece yazdıklarıyla ilham vermiyor insanlara. Başından sonuna kadar yaşamı da eğer iyi değerlendirilirse bir ilham kaynağı.

Ömrü boyunca yazdığı ancak yayımlamaya yanaşmadığı öyküleri zamanla gün yüzüne çıktı Salinger'ın. Bu kitaplaşan öyküler de en az, sürekli satış rekoru kıran romanı *Çavdar Tarlasında Çocuklar* kadar ilgi gördü. Hayatı filme uyarlandı. Gizli bir yaşam sürdüğü için onunla ilgili her şey merak konusuydu. Bu merakı giderir umuduyla belgeseller çekildi. Hakkında yine çok ilgi gören kitaplar yazıldı. Hayatta olduğu süre içinde çok az röportaj vermişti Salinger. Bazı sorulara içtenlikle cevap vermişti ancak bazı soruları geçiştirmişti. Yazmak hakkında konuşmak ya da kişisel hayatı hakkında bilgi vermek zorunda bırakılmak onu çileden çıkarıyordu. İnatla savunduğu şey bir yazarın verebileceği tek şeyin yazdıkları olduğuydu. Yazmıştı ama o yazdıkları da sadece kendisi içindi. Bunun yıllarca bu şekilde sürüp gittiğini düşününce, onun okuru olup yazdıklarını merak eden ama bunların tek bir satırını bile okuyamadan ölüp giden insanlar için üzüyor insan. Onu aşkla okuyanlar o kadar çeşitliydi ki. Bir sıvacı da sevmişti bu metinleri bir katil de. Para içinde yüzen bir iş insanı da bayılıyordu kitabına, suikast hazırlığı yapan bir deli de. Holden denen ve çoğu insanın kendi ergenliğiyle paralellikler kurduğu roman kahramanı, kafasında kırmızı şapkasıyla aramızda dolaştı hep. O çocukla arasında

bağ olduğunu düşünenler sadece okurlar değildi. Söylediğine göre aynı zamanda kendi ergenliğini anlatmıştı Salinger, Holden karakteriyle. Onun için romanı ilk okuttuğu editör Holden için deli dediğinde gözyaşlarına hâkim olamayarak terk etmişti orayı. Önünü kesip “Beni nereden tanıyorsun, hayatımı nasıl yazdın?” diye soranlara bu yüzden hayretle bakmıştı. O da bizim gibi etten kemiktendi ve duyguları vardı. 2010 yılında ölse de aslında kırmızı şapkasıyla buralarda geziyor hâlâ.

**“Yaşlanmak; imkânlarınızın
artması ama onları kullanma
gücünüzün kalmamasıdır.”**

– J. D. Salinger

-I-

“Bir kitabı okuduğunuzda, bunu yazarla keşke yakın arkadaş olsaydık da istediğimde onu telefonla arayıp sohbet edebilseydim diyorsanız, o kitap bence iyi kitaptır.”

- J. D. Salinger

Ağaçların arasında kırmızı şapkalı bir çocuk gördüğünü sanarak göğsünü yokladı. Bu kaçınıcı sanı, kaçınıcı yoklayıştı kim bilir. Biliyordu ki insanlar uzakta kalmıştı. Gökdelenlerde sürekli toplantılar yapan, telefonla konuşup iş halleden onca insan, adı gibi emindi ki mutsuz giriyordu yatağına. Sevme-yi ya da dalından yeni kopmuş bir elmayı dişlemeyi unutmuşlardı. Bu insanlar için zevkli görünen her şey ona çiğnedikçe ağızda çoğalan bayat bir ekmek gibi geliyordu. Kendini tarttı. “Sanki...” diye geçirdi

içinden. “Bin yıllardır görmedim onları ama biliyorum ki daha kötü durumdalar.”

Artık yaşlanmıştı. Yaşlanmanın hem korkutucu hem de konforlu olduğunu düşünüyordu. “Olur olmaz şeyleri hatırlamak belası da olmasa...” diyerek iç geçirdi. Neredeyse her gün o kırmızı şapkalı genç çocuğu gördüğünü sanıyordu. O çocuk orada, ağaçların arasında bir yerlerdeydi ve yanına gelip ona sonu gelmeyeceğini tahmin ettiği sorular sormak istiyordu. En çok da kendisini nasıl bu denli iyi tanıdığını sorduğu zaman rahatsız olacaktı ondan. Bunu yüzlerce defa yaşamıştı. Büyük bardakta dumanı savrulan çayına uzandı. O yaşta olmayı hatırladı. O yaşta olmanın heyecanına istemsizce şaşırdı. Her şeye enerjisi yetiyordu o zamanlar. Tanıştığına memnun olmadığı kişilere rahatlıkla “Memnun oldum” diyebiliyordu. Çünkü toplumun ona dayattığı şeylere katlanabilecek yaşıydı. Ya da gazete almaya giderken biri önünü kesse rahatlıkla operaya ya da tiyatroya gittiğine dair yalan söyleyebiliyordu. Bu tür şeyler için elbette genç olmak gerekirdi. Hatta insan yeteri kadar genç ve hayalciyse söylediği yalanlara kendisi bile inanabilirdi.

“Şehir...” diye geçirdi içinden. “Tanrım ne felaket...” Sürekli gürültü ve insan demekti şehir. İnsan öyle bir yerde yürüyemez, sevemez, sevişemez ve yazamazdı. Bu şehir denen şey insanların hayatlarını kolaylaştırmak için falan değildi, hayır. Birileri sadece

dikkat dağıtmak amacıyla icat etmişti şehirleri. Evet, bu müthiş ama korkunç bir icattı. O kadar müthiş ve korkunçtu ki atom bombası bile sırf bu yüzden bunca ölümcüldü. Sonuçta şehir böyle büyük ve kalabalık olmasaydı, insanlar kibrit kutuları gibi üst üste dizilen devasa yapılarda yaşamasalardı, normal şartlar altında birbirlerini görme ihtimali çok düşük olan onlarca milletten insanı, kucak kucağa yaşama-ya mecbur bırakmasalardı, dünya üzerindeki hiçbir bomba bu denli kolay öldüremezdi onları.

İşte bu yüzden gelmişti buraya. New Hampshire tam ona göre bir yerdi. İnsanları, onların bitmek bilmeyen sorularını, el uzatmalarını çekilmez buluyordu. Bu küçük kasabada yapmak istediği her şeyi yapabiliyor, düşünüyor, hayal kuruyor, hatırlıyor ve yazıyordu. Kimsenin onu tanımamasını istemiyordu. Bazen sağır gibi davranmak geliyordu içinden. Belki de o sahte, o sığ, o aptalca konuşmalardan kurtulmanın en kolay yolu sağır ve dilsiz rolü yapmaktı.

Yeniden kırmızı şapkalı çocuğu görür gibi oldu. Yıllar evvel önünü kesen kırmızı şapkalı çocukları hatırladı. Ellerine baktı ve iç geçirdi. Bu kırışmış ellerdeki uzun parmaklar daktilonun tuşlarına vurdukça vurmuş ve ona hep hayalini kurduğu yazarlığın kapılarını aralamıştı. Onları seviyordu. Bu yıllar süren kaçışa bir anlamda onlar sebep olsalar da iyiydi hepsiyle arası.

Bu küçük kasabaya gelmeseydi her şey bambaşka olacaktı. Herkesin aklına şıp diye gelebilecek onlarca olasılık vardı. Bir trafik kazası geçirip erken yaşta ölebilirdi. Yazma yeteneği körelebilir ya da artık yazmaktan nefret eder hale gelebilirdi. Babası gibi biri haline gelmesi işten bile değildi. Ya da her şey yolunda gider ve yine yazar olurdu. İşte o zaman şu an midesini bulandıran ilgi onu yutup yok ederdi belki de. Davetlerde boy gösterir, sahte iltifatlara gülümser ve o aptal sürüsünün bir üyesi olarak sürdürürdü yaşamını. Ama o bazı şeylerin olduğu gibi kalmasından yanaydı.

Masumiyet korunmalıydı. Masumiyetini kaybeden her şeyin bir makineye dönüştüğüne inanıyordu. Bu makine bozuluyor ve yenisi geliyordu yerine. Ama makineden biri olmayıp da masum kalırsan onlardan biri olmuyordun.

Makineleri düşünüyordu. Çoktular ve sürekli üretmekteydiler. Yapmaları gereken her şey belirlenmişti hepsinin. *“Uyumaları gerekiyor...”* diye düşünüyordu. *“Tanrım hem de her anlamda.”*

Nefret ettiği şeylerden biri de daha uykusu gelmeden yatağa girmektir. Sadece bu bile yeterdi onlardan uzak durmasına. Sorumluluk bir zincir gibi sallanıyordu boyunlarında. Bunun için doğuyor, okullara gidiyor ve iş sahibi oluyorlardı. Bir zincir için. Kendilerine bu zinciri çok yakıştırıyorlardı. En kötü huylarıysa zincire sahip olmayanlara on gün evvel ölmüş

bir hayvan leşine bakar gibi bakmalarıydı. Burunlarını kapatarak, hızla uzaklaşırlardı onları gördüklerinde. İşte yazdıklarını okuyanlar, merak edenler ve inatla bekleyenler bu makinelerdi. Yıllardır hiçbir şey yayımlatmamasının asıl sebebi onlardı. O, hikâyelerini bu insanlar için değil, yazmayı sevdiği için yazıyordu. İnsanların davranışları onun aklını karıştırıyor, korkutuyor, hatta hasta ediyordu.

Havanın soğuduğunu hissetti. Etrafına baktı. Elinde bunlar vardı işte. Bu ev, bu çalışma alanı, bu bahçe. Sonra yazdıkları vardı. Onu bu yaşa getiren, en iyi dostu ve aynı zamanda en azılı düşmanı saydığı sayfalarda, kendi zihninden parçalar görebilmektir. Adı gibi bildiği şeylerden biri de kalabalık bir grubun onun neler kaybettiğini düşündüğüydü. O lüks, o iltifat, o ego. Bunları kaybetmekten memnundu. Tüm bu zırvalıklar ona kaybedilecek şeyler gibi görünmüyordu. “Öyle olsa bile ne fark eder?” diye geçirdi içinden. “Kaybettiğim her şeyi çabucak unutmuyor muyum zaten?”

Hem makineler, böyle şeyleri çok önemsedikleri için makine değiller miydi? Elde etmek mühim değildi onlar için. Önemli olan ilan etmektir. Kadın ya da erkek fark etmeksizin evlenir evlenmez ilan ederlerdi. Kravat takmak zorunda oldukları bir iş bulur ve ilan ederlerdi. Bir kitapları yayımlanır ve buldukları ilk yükseltiyeye çıkıp bar bar bağırdıkları, “Hey, buraya bakın, benim bir kitabım var artık!”

diye. Netice itibariyle ilan edilemeyecek olan şeyler pek kıymetsiz şeylerdi. Tüm bunların ve geri kalan her şeyin yararsız olduğunu düşündü. Bunu daha evvel binlerce kez düşünmüştü üstelik. Kendiliğinden olmamıştı. Makineler itmişti onu bu düşünceye.

Bir oyundu bu ve o kurallarını başkalarının koyduğu bu dandik oyundan hiç hoşlanmıyordu. Çocukluk ve gençlik çağları boyunca ne çok duymuştu şu hayatın oyun olduğu masalını. Birileri karşına geçiyor ve “Hayat...” diyordu. “Kurallara göre oynanması lazım gelen bir oyundur.” Tuzu kurular bayılırdı böyle beylik laflar etmeye. Evet, zaten hayat bu tuzu kurular içindi. Paralı aileler, özel okullar, hazır işler ve daha fazlası onlardaydı. Oyun onlar içindi. Ortada bir oyun olduğu kesindi ama onlar asla sakatlanmıyorlardı. Birileri nefes nefese kalıyor, dizlerini parçalıyor, tere bulanıyordu ve Tanrı'nın cezası hayat, kuralları falan olan bir oyundu. En ufak bir kural ihlalinde oyundan atılıveriyordun. Tuzu kurularsa özel localarda viskilerini yudumlayarak oyunu seyrediyorlardı.

Tüm bu düşünceleri kafasından kovmaya çalıştı. Çay soğumuştü. İçeri girmek iyi olacaktı. Tam kalkacağı esnada ağaçların arasındaki kırmızı şapkalı çocuğu gördü yeniden. Eliyle göğsünü yokladı. İşte oradaydı. Uzaktan onu seyreden uzun, ince çocuk... Bu çocuk yıllar sonra *Çavdar Tarlasında Çocuklar* kitabını yazacaktı. Adı Jerome David Salinger'dı.